

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาของปัญหา

หนังสือเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาความคิด เป็นรากฐานเบื้องต้นในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศในด้านต่าง ๆ เพราะหนังสือเป็นสื่อในการส่งเสริมสติปัญญา ความรู้ ถ่ายทอดเรื่องราวการคิดค้นประดิษฐ์สิ่งต่าง ๆ ของผู้รู้และนักปราชญ์ทั้งหลาย ตลอดจนเก็บรักษาเรื่องราวเหล่านั้นไว้ให้อนุชนรุ่นหลังได้ศึกษาค้นคว้าต่อไปถึงความสำเร็จและความผิดพลาดของมนุษย์ (Stefferd 1953: 18-20) ส่วนการอ่านเป็นกระบวนการอย่างหนึ่งของการเรียนรู้ที่ช่วยให้ผู้อ่านเกิดปัญหาความคิด มีความรู้กว้างขวางและมีประสบการณ์มากขึ้น นอกจากนี้การอ่านทำให้มนุษย์เกิดความเข้าใจกัน มีความรู้สึกเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน และมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมหรือการประพฤติปฏิบัติของแต่ละบุคคลอันจะส่งผลกระทบต่อสังคมและประเทศชาติอีกด้วย (Shera 1976: 30-45)

ศาสนาอิสลามเห็นความสำคัญของการอ่านหนังสือเป็นอย่างมาก ดังจะเห็นได้จากคัมภีร์อัล-กุรอานบทแรกที่พระเจ้าทรงประทานแก่ท่านศาสดามุฮัมมัด ใจความว่า "จงอ่านด้วยพระนามของพระผู้อภิบาลของเจ้า ผู้ทรงสร้าง (สากลจักรวาล)

ผู้ทรงสร้างมนุษย์จากก้อนเลือด

จงอ่านเถิด และพระผู้อภิบาลของเจ้าทรงเอื้อเฟื้อเพื่อแผ่ยิง

ผู้ทรงสอนการใช้ปากกา (ให้มนุษย์รู้จักการขีดเขียน)

ทรงสอนมนุษย์สิ่งที่เขาไม่รู้ (ให้รู้จักกันคว้า)" (96: 1-5)

(ติเรก กุลสิริสวัสดิ์ 2513: 1788)

จากบทบัญญัติในคัมภีร์อัล-กุรอานดังกล่าวนี้ แสดงให้เห็นว่าศาสนาอิสลามส่งเสริมให้ชาวมุสลิมศึกษาหาความรู้ตลอดเวลาทั้งด้านการอ่านและการเขียนหนังสือ

เดิมทีเคี่ยวการศึกษาศาสนาอิสลามในประเทศไทยต้องศึกษาจากตำราภาษาอาหรับและภาษามลายูเท่านั้น ชาวไทยมุสลิมทุกคนจำเป็นต้องศึกษาศาสนาอิสลามเนื่องจากชีวิตความเป็นอยู่ของชาวมุสลิมนั้นขึ้นอยู่กับบทบัญญัติของศาสนาอิสลามที่ได้กำหนดวิถีปฏิบัติของชาวมุสลิมไว้ตั้งแต่เกิดจนตาย เสมือนเป็นธรรมนูญแห่งชีวิตอย่างเคร่งครัด

การที่ชาวไทยมุสลิมซึ่งเป็นคนไทยทั้งโดยเชื้อชาติและสัญชาติ และอยู่ในสังคมที่มีวัฒนธรรม
ระดับชาติเป็นแบบไทยพุทธแต่ต้องศึกษาศาสนาอิสลามจากตำราภาษาอาหรับและภาษามลายู
ทำให้ชาวไทยมุสลิมมีความแตกต่างจากชาวไทยที่นับถือศาสนาอื่น ๆ ที่สามารถศึกษาและ
เรียนรู้ศาสนาของตนเป็นภาษาไทย มีการแยกตัวไปรวมกลุ่มกันต่างหากเพื่อศึกษาศาสนา
อิสลามและดำเนินชีวิตตามความเชื่อมั่นศรัทธาในหลักศาสนาของตน ต่อมาความเปลี่ยนแปลง
ทางสังคมและเศรษฐกิจทำให้มุสลิมต้องใช้เวลาในการศึกษาวิชาชีพ และเมื่อสำเร็จ
การศึกษาแล้วก็ต้องประกอบอาชีพ ไม่มีเวลาพอที่จะศึกษาศาสนาจากตำราภาษาอาหรับ
และภาษามลายูได้ ประกอบกับปัจจุบันมีผู้รู้ภาษาอาหรับและมลายูที่สามารถถ่ายทอดมา
เป็นภาษาไทยมากขึ้น จากเหตุผลดังกล่าวจึงทำให้หนังสือศาสนาอิสลามที่เขียนเป็นภาษา
ไทยมีมากขึ้นและทวีความสำคัญสำหรับชาวไทยมุสลิม เพราะทำให้ผู้ที่ไม่มีเวลาศึกษา
ศาสนาโดยตรงจากภาษาอาหรับหรือมลายูได้มีโอกาสศึกษาศาสนาอิสลามด้วยตนเองจาก
หนังสือที่เขียนเป็นภาษาไทย ซึ่งเป็นการประหยัดเวลากว่าการศึกษาจากภาษาอาหรับ
หรือมลายูมาก และการศึกษาศาสนาอิสลามด้วยภาษาไทยทำให้เข้าใจได้ง่ายและลึกซึ้ง
กว่าการศึกษาจากภาษาอื่น นอกจากนี้การศึกษาศาสนาอิสลามจากกัมภีร์อัล-กุรอานซึ่ง
เป็นภาษาอาหรับ และจากตำราวิชาการทางศาสนาอิสลามที่เขียนเป็นภาษาอาหรับและ
ภาษามลายูนั้น เป็นเหตุให้ศาสนาอิสลามยังไม่ได้รับความสนใจในการศึกษากันเท่าที่
ควร สาเหตุหนึ่งอาจจะเนื่องมาจากอุปสรรคทางด้านภาษาเป็นสำคัญ ทั้งนี้หนังสือ
ศาสนาอิสลามที่เขียนเป็นภาษาไทยจึงมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในการที่จะส่งเสริม
และกระตุ้นให้มีการศึกษากันว่าหาความรู้ทางศาสนาอิสลามอย่างกว้างขวางและแพร่หลาย
ในประเทศไทยเพื่อขจัดอุปสรรคด้านภาษา อันจะทำให้ชาวไทยมุสลิมและชาวไทยที่นับถือ
ศาสนาอื่น ๆ ที่มีวัฒนธรรมทางศาสนาแตกต่างกันมีความเข้าใจกันดียิ่งขึ้น รวมทั้งสามารถ
เข้าใจในหลักการคำสั่งสอนของศาสนาและนำมาประยุกต์ใช้ให้ได้รับประโยชน์ทั้งในส่วน
บุคคลและสังคมให้แพร่หลายยิ่งขึ้น แต่การศึกษาเกี่ยวกับศาสนาอิสลามจะเจริญก้าวหน้า
เพียงใดขึ้นอยู่กับจำนวนหรือปริมาณของหนังสือศาสนาอิสลามที่เขียนเป็นภาษาไทยว่ามีมาก
น้อยเพียงใดด้วย ถ้าปริมาณหนังสือศาสนาอิสลามที่เขียนเป็นภาษาไทยมีเป็นจำนวนน้อย
จะทำให้การศึกษาเกี่ยวกับศาสนาอิสลามไม่แพร่หลายเท่าที่ควร เพราะการขาดแคลน
หนังสือศาสนาอิสลามที่เขียนเป็นภาษาไทยเคยทำให้การศึกษาเกี่ยวกับศาสนาอิสลามอย่าง
ค่อนข้างละเอียดและลึกซึ้งนั้นถูกจำกัดอยู่ในวงแคบเฉพาะผู้ที่มีความรู้ภาษาอาหรับเท่านั้น

นอกจากนี้การขาดแคลนหนังสือศาสนาอิสลามที่เขียนเป็นภาษาไทยยังทำให้ผู้ที่สนใจศึกษากันกว่าในเรื่องศาสนาอิสลามใช้ชีวิตชีวิตที่มีความรู้มาบรรยายในเรื่องต่าง ๆ โดยที่ผู้ฟังส่วนใหญ่จะรับฟังโดยไม่ได้จับบันทึกและไม่มีหนังสือคู่มือประกอบการบรรยาย ดังนั้นจึงไม่สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปทบทวนและจดจำ ตลอดจนไม่สามารถนำไปสอนและถ่ายทอดความรู้ให้ผู้อื่นต่อไปได้ (สมชัย วงศ์เสงี่ยม 2526: 7-10)

จากเหตุผลที่ได้อธิบายมาแล้วข้างต้น ผู้วิจัยจึงตระหนักถึงความสำคัญของหนังสือศาสนาอิสลามที่เขียนเป็นภาษาไทย ซึ่งในปัจจุบันได้มีการผลิตออกเผยแพร่เป็นจำนวนไม่น้อยและกระจายอยู่ตามแหล่งต่าง ๆ โดยที่ยังไม่มีใครเคยศึกษามาก่อน ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาถึงประวัติความเป็นมาของการผลิตหนังสือศาสนาอิสลามที่เขียนเป็นภาษาไทย แหล่งผลิต ประเภท และปริมาณ ตลอดจนปัญหาต่าง ๆ ในการจัดทำหนังสือดังกล่าวเพื่อประโยชน์ทางวิชาการ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยเรื่องหนังสือศาสนาอิสลามโดยตรงนั้นไม่ปรากฏว่ามีผู้ใดศึกษามาก่อนเลย ทั้งนี้แต่การวิจัยด้านประวัติ วิวัฒนาการของการพิมพ์หนังสือและการผลิตหนังสือประเภทต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

งานวิจัยในประเทศไทย

ในปี พ.ศ. 2508 แม่นมาส ชาวลิต (Maenmas Chavalit 1966: 18) ได้สำรวจเกี่ยวกับวัสดุเพื่อการอ่านในประเทศไทยเสนอต่อองค์การยูเนสโก มีชื่อเรื่องว่า "Survey Report on Reading Materials in Thailand" ผลปรากฏว่าการผลิตหนังสือระหว่างปี พ.ศ. 2502-2506 หมวดวิชาที่มีการผลิตมาก คือ ความรู้ทั่วไป สังคมศาสตร์ ศาสนา หมวดวิชาที่มีการผลิตน้อย คือ วิทยาศาสตร์และวิทยาศาสตร์ประยุกต์

ในปี พ.ศ. 2515 วรณี ทองเทียน (2515: 4-9) ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "หนังสือแปลในประเทศไทย" โดยศึกษาความเป็นมาของหนังสือแปลในประเทศไทย สภาวะการแปลของไทยในปัจจุบัน ทั้งนี้เพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมการแปลให้แพร่หลายยิ่งขึ้น ผลการวิจัยปรากฏว่า ประเทศไทยมีหนังสือแปลที่เป็นลายลักษณ์อักษรมาประมาณ 500 ปีมาแล้ว ตั้งแต่สมัยศรีอยุธยาถึงปัจจุบันมีหนังสือแปลประมาณ 1,300 เรื่อง ในสมัยแรกผู้แปลเป็นผู้ที่พระมหากษัตริย์โปรดเกล้าฯ ให้แปล ในรัชสมัยพระบาท-

สมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว จึงปรากฏบุคคลผู้สนใจ เริ่มแปลหนังสือภาษาต่างประเทศ อันเป็นการเริ่มต้นของการแปลในสมัยปัจจุบัน และปัญหาที่สำคัญคือ การขาดแคลนผู้แปลที่เชี่ยวชาญวรรณกรรมทางวิชาการสาขาต่าง ๆ และอัตราค่าแปลค่ามาก

ในปี พ.ศ. 2518 ชูศรี กาลวินควานิช (2518: ง-จ) ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "พัฒนาการของหนังสือปกอ่อนในประเทศไทย" ผลการวิจัยปรากฏว่า ได้เริ่มมีการจัดทำหนังสือปกอ่อนในประเทศไทยมาตั้งแต่สมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว แนวความคิดในการจัดทำหนังสือปกอ่อนในระยะแรกผู้จัดทำมุ่งผลิตหนังสือให้ประชาชนผู้มีรายได้น้อยสามารถหาซื้อได้ในราคาไม่แพงโดยทำปกให้แตกต่างกันไป ส่วนการเรียงพิมพ์และการวางรูปเล่มยังคงเหมือนหนังสือปกแข็ง รวมทั้งพิมพ์จำนวนน้อยด้วย ในการจัดพิมพ์แต่ละครั้งได้แบ่งทำปกแข็งเพียงจำนวนเล็กน้อยสำหรับผู้ที่สามารถจะซื้อหนังสือราคาแพงได้ การผลิตหนังสือของไทยยังคงยึดถือรูปแบบนี้ตลอดมาจนถึงปัจจุบัน ปัญหาสำคัญเกี่ยวกับพัฒนาการของหนังสือปกอ่อนคือ การดำเนินงานจัดทำยังไม่เป็นอุตสาหกรรมการพิมพ์ ซึ่งต้องการผู้เชี่ยวชาญงานในด้านต่าง ๆ กระจายและอุปกรณ์การพิมพ์มีราคาสูง ทำให้หนังสือปกอ่อนราคาสูงขึ้นด้วย ปัญหาประการสุดท้ายคือ ช่างนักเขียนที่มีวิธีการเขียนและแนวความคิดที่จะเสนอเรื่องที่มีประโยชน์แก่ประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศเกษตรกรรมเช่นประเทศไทย

งานวิจัยในต่างประเทศ

ซีโอดคิน ซาคาร ได้ศึกษาระบบการจัดหมู่หนังสืออิสลามขึ้นและพิมพ์ออกมาในปี ค.ศ. 1979 โดยใช้ชื่อว่า "Islam Outline of a Classification Scheme" ระบบการจัดหมู่นี้แบ่งออกเป็นหมวดใหญ่โดยใช้สัญลักษณ์ A-Y ยกเว้น I และ O แต่ละหมวดใหญ่ยังแบ่งออกเป็นหมวดย่อยได้อีก นอกจากนี้ยังมีตารางช่วย 4 ตารางได้แก่ ตารางเวลา ตารางภูมิศาสตร์ ตารางภาษาและตารางรูปแบบของการเขียนหรือประเภทของสิ่งพิมพ์ ระบบการจัดหมู่นี้สร้างขึ้นเพื่อใช้แทนระบบการจัดหมู่หนังสือทั่วไปที่ใช้กันอยู่ในปัจจุบัน เช่นระบบทศนิยมของคิวอี้ ระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกันและระบบโคลอนของรังกานาธาน เป็นต้น ซึ่งซาคารมีความเห็นว่าระบบการจัดหมู่หนังสือดังกล่าวนี้ยังไม่ละเอียดพอสำหรับแบ่งประเภทสิ่งพิมพ์ทางศาสนาอิสลาม โดยเฉพาะอย่างยิ่งสิ่งพิมพ์ที่มีอยู่จำนวนมากในห้องสมุดที่เป็นแหล่งเก็บรวบรวมสิ่งพิมพ์ประเภทต่าง ๆ เกี่ยวกับอิสลามและโลกมุสลิม (Sardar 1979: 7-22)

อับดุลเราะห์มาน อิบรอฮีม โคฮายัน (Dhohayan 1981: 4189 A) ใ้ทำ
 การวิจัยเรื่อง "Islamic Resource Sharing Network: A Feasibility Study
 for its Establishment Among University Libraries of Saudi Arabia
 and the Republic of Turkey as Representative Islamic Nations" โดย
 ศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดตั้งข่ายงานร่วมกันระหว่างห้องสมุดมหาวิทยาลัยในประเทศ
 ซาอุดีอาระเบียและประเทศตุรกี งานวิจัยนี้ได้ศึกษาถึงวิธีการควบคุมบรรณานุกรมทาง
 อิสลาม และได้แสดงแนวคิดในการจัดตั้งข่ายงานแลกเปลี่ยนข้อมูลทางอิสลาม การบริหาร -
 งาน สถานที่จัดตั้งข่ายงาน รูปแบบของการควบคุมบรรณานุกรม เทคโนโลยีและวิธีการ
 สื่อสาร รวมทั้งความต้องการและความรับผิดชอบของข่ายงานแลกเปลี่ยนข้อมูลทางอิสลาม
 ประโยชน์และข้อเสีย อุปสรรคของโครงการ ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการจัดตั้งข่าย-
 งานแลกเปลี่ยนข้อมูลทางอิสลาม

ผู้วิจัยได้ศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศและ
 ใ้ค้นนำมาใช้ประโยชน์ในงานวิจัยครั้งนี้ในค่านต่าง ๆ เช่น ประเภทของหนังสือที่มีการผลิต
 ในประเทศไทยในงานวิจัยของแม้นมาส ชวลิต คำนการพิมพ์หนังสือปกอ่อนในประเทศไทย
 ในงานวิจัยของชูศรี กาลวันควานิชและงานวิจัยคำนการแปลหนังสือของวรรณิ ค่องเทียน
 สำหรับงานวิจัยในต่างประเทศนั้นซีโอดคิน ซาคาร์ไ้ดศึกษาระบบการจัดหมู่หนังสือศาสนา
 อิสลามขึ้นและไ้ศึกษาเปรียบเทียบกั้ระบบการจัดหมู่หนังสือศาสนาอิสลามในระบบการจัด -
 หมู่หนังสือทั่วไป และอับดุลเราะห์มาน อิบรอฮีม โคฮายันไ้ศึกษาข่ายงานการแลกเปลี่ยน
 ข้อมูลทางอิสลามของห้องสมุดมหาวิทยาลัยในประเทศซาอุดีอาระเบียและประเทศตุรกี ซึ่ง
 ผู้วิจัยนำมาใช้เป็นข้อเสนอแนะในบทที่ 5 ของวิทยานิพนธ์เรื่องนี้

จากรายงานการศึกษาหรือการวิจัยข้างต้น จะเห็นได้ว่าประวัติวิวัฒนาการ
 ของการผลิตหนังสือต่าง ๆ การจัดหมู่หนังสือ ตลอดจนการจัดตั้งข่ายงานเพื่อควบคุม
 บรรณานุกรมนั้นมีคุณค่าอย่างยิ่งในการพัฒนาการผลิตหนังสือ ในทำนองเดียวกันการศึกษา
 เกี่ยวกับหนังสือศาสนาอิสลามที่เขียนเป็นภาษาไทยย่อมเกิดประโยชน์และมีคุณค่าอย่างยิ่ง
 ในการพัฒนาและส่งเสริมการผลิตหนังสือศาสนาอิสลามที่เขียนเป็นภาษาไทย ผู้วิจัยจึง
 ไ้กรสำรวจและศึกษาถึงประวัติความเป็นมาของการผลิต แหล่งผลิต ประเภทและปริมาณ
 ในการผลิตแต่ละปีของหนังสือ ตลอดจนปัญหาต่าง ๆ ในการจัดทำหนังสือศาสนาอิสลาม
 ที่เขียนเป็นภาษาไทย โดยมีวัตถุประสงค์ สมมติฐาน ขอบเขตของการวิจัย วิธีดำเนินการ
 วิจัยและประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัยดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาประวัติและความเป็นมาของการผลิตหนังสือศาสนาอิสลามที่เขียนเป็นภาษาไทย
2. เพื่อศึกษาและสำรวจแหล่งผลิตหนังสือศาสนาอิสลามที่เขียนเป็นภาษาไทย ซึ่งได้แก่ สำนักพิมพ์ โรงพิมพ์ และสถาบันต่าง ๆ ทางศาสนาอิสลาม
3. เพื่อศึกษาดังประเภทต่าง ๆ ของหนังสือศาสนาอิสลามที่เขียนเป็นภาษาไทย ตามที่ปรากฏในระบบการจัดหมู่หนังสือแบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกันอย่างกว้าง ๆ
4. เพื่อศึกษาปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในการจัดทำหนังสือศาสนาอิสลามที่เขียนเป็นภาษาไทย

สมมติฐานของการวิจัย

1. หนังสือศาสนาอิสลามที่เขียนเป็นภาษาไทยมีการผลิตแพร่หลายมากขึ้นตั้งแต่ปี พ.ศ. 2516
2. หนังสือศาสนาอิสลามที่เขียนเป็นภาษาไทยส่วนใหญ่ผลิตโดยสำนักพิมพ์และสถาบันทางศาสนาอิสลาม
3. หนังสือศาสนาอิสลามที่เขียนเป็นภาษาไทยแบ่งออกได้ตามที่ปรากฏในระบบการจัดหมู่หนังสือแบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยนี้มุ่งศึกษาและสำรวจหนังสือศาสนาอิสลามที่เขียนเป็นภาษาไทยจากหอสมุดแห่งชาติ หอสมุดกลาง สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ สำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยรามคำแหง สำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ สำนักหอสมุดกลางมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร สำนักบรรณสาร-การพัฒนา สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ หอสมุดจอห์น เอฟ. เคนเนดี มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี โครงการจัดตั้งศูนย์อิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี กรมการศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ รวมทั้งสำนักพิมพ์และสถาบันทางศาสนาอิสลามที่เป็นแหล่งผลิตและรวบรวมหนังสือศาสนาอิสลามที่เขียนเป็นภาษาไทย ได้แก่ สำนักพิมพ์ ส.วงศ์เสงี่ยม สำนักพิมพ์อัล-กุชัค สำนักงานสายสัมพันธ์

สมาคมนิสิตนักศึกษาไทยมุสลิม สมาคมยุวมุสลิมแห่งประเทศไทย สมาคมครูสัมพันธ์
สมาคมผู้มีอียะตุลอิสลาม ชมรมนักศึกษามุสลิมมหาวิทยาลัยรามคำแหง ชมรมหนังสือ
ทางนำ สถาบันการุ อหุลียะตุ และห้องสมุดสถาบันส่งเสริมการศึกษาและวิจัยเกี่ยวกับ
อิสลาม

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ศึกษาค้นคว้าจากหนังสือ วารสาร และสิ่งพิมพ์ทุกประเภท เพื่อให้ได้
ความรู้เกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของหนังสือศาสนาอิสลามที่เขียนเป็นภาษาไทย
2. รวบรวมรายชื่อหนังสือศาสนาอิสลามที่เขียนเป็นภาษาไทยตั้งแต่ พ.ศ. 2478
จนถึง พ.ศ. 2527 โดยรวบรวมจากห้องสมุด สำนักพิมพ์ รวมทั้งสถาบันทางศาสนาอิสลาม
3. ออกแบบสัมภาษณ์สำหรับสัมภาษณ์ผู้จัดทำ ผู้จำหน่าย ตลอดจนผู้เกี่ยวข้อง
ในการจัดทำ เพื่อทราบประวัติการพิมพ์ การจำหน่าย รวมทั้งปัญหาต่าง ๆ ในการผลิตและ
จำหน่ายหนังสือศาสนาอิสลามที่เขียนเป็นภาษาไทย ตลอดจนความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ
ในการผลิตหนังสือดังกล่าว
4. รวบรวมข้อมูลที่ได้อจากการรวบรวมรายชื่อหนังสือและการสัมภาษณ์ มา
วิเคราะห์อย่างละเอียด โดยการแจกแจงความถี่ หากำร้อยละ และนำเสนอในรูปตาราง
และความเรียง
5. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย

1. ทำให้ทราบถึงประวัติและพัฒนาการของหนังสือศาสนาอิสลามที่เขียนเป็น
ภาษาไทย
2. ทำให้ทราบแหล่งผลิตหนังสือศาสนาอิสลามที่เขียนเป็นภาษาไทย
3. ทำให้ทราบถึงประเภทของหนังสือศาสนาอิสลามที่เขียนเป็นภาษาไทยตาม
ที่ปรากฏอยู่ในระบบการจัดหมู่หนังสือแบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน
4. ทำให้ทราบถึงปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในการจัดทำหนังสือศาสนาอิสลามที่
เขียนเป็นภาษาไทย
5. เป็นการรวบรวมบรรณานุกรมหนังสือศาสนาอิสลามที่เขียนเป็นภาษาไทย
ซึ่งยังไม่มีใครศึกษาและรวบรวมมาก่อน นับว่าเป็นประโยชน์ต่อบรรณารักษ์ที่ทำหน้าที่จัดหา
หนังสือดังกล่าว ตลอดจนบุคคลที่สนใจหนังสือทางด้านนี้

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

หนังสือศาสนาอิสลามในการวิจัยเรื่องนี้ หมายถึง หนังสือที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับศาสนาอิสลาม ได้แก่ ประวัติศาสตร์อิสลาม ชีวประวัติศาสดาและบุคคลสำคัญทางศาสนาอิสลาม การศึกษาและการสอนศาสนาอิสลาม วรรณกรรมอิสลาม คัมภีร์อัล-กุรอาน คำสั่งสอน แบบอย่างและจริยวัตรของศาสนิกชนมุฮัมมัด ความเชื่อ หลักศรัทธาและหลักปฏิบัติของศาสนาอิสลาม คำสวด คำสรรเสริญ คำวิงวอนทางศาสนาอิสลาม เทววิทยาอิสลาม การเผยแผ่ศาสนาอิสลาม สังคมวิทยาอิสลาม ชีวิตครอบครัวแบบอิสลาม เด็กและสตรีในอิสลาม การเมืองและการปกครองแบบอิสลาม เศรษฐศาสตร์อิสลาม ขนบธรรมเนียมประเพณีและพิธีทางศาสนาอิสลาม ข้อห้ามเกี่ยวกับอาหารเจ้าหน้าที่ทางศาสนาอิสลาม เทศกาลและวันสำคัญทางศาสนาอิสลาม สถานที่ศักดิ์สิทธิ์ทางศาสนาอิสลาม สัทธและนิกายต่าง ๆ ทางศาสนาอิสลาม อิสลามกับวิทยาศาสตร์ อิสลามกับอวกาศ จริยธรรมอิสลาม อารยธรรมและวัฒนธรรมอิสลาม กฎหมายอิสลาม แนวความคิดทางศาสนาอิสลาม โลกมุสลิมและหนังสือศาสนาอิสลามสำหรับเด็ก ไม่รวม จุลสาร* วารสาร หนังสือรายปี รายงานการประชุมและหนังสืออนุสรณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับศาสนาอิสลาม เช่น หนังสืออนุสรณ์ในงานเป็คมลียิตหรือโรงเรียนสอนศาสนาอิสลาม เป็นต้น อนึ่งในการวิจัยครั้งนี้หนังสือศาสนาอิสลามที่เขียนเป็นภาษาไทยที่ใช้เป็น

*สิ่งพิมพ์ที่กล่าวถึงเรื่องใดเรื่องหนึ่ง จบสมบูรณ์ในเล่ม ความยาวไม่มากนัก บางตำราว่าจุลสารคือสิ่งพิมพ์ที่มีความยาว 49 หน้าหรือน้อยกว่านั้น ส่วนมากเป็นปกกระดาษไม่เข้าสัน แต่เย็บด้วยลวดเย็บกระดาษ อาจพิมพ์เป็นเอกเทศหรือพิมพ์ออกเป็นชุด สารในจุลสารอาจเป็นบทความทางวิชาการ สุนทรพจน์ของบุคคลสำคัญ บทความที่เคยลงในวารสารแล้วนำมาพิมพ์ซ้ำ เฉพาะบทเดียว ระเบียบข้อบังคับของสมาคมหรือสถาบัน เรื่องที่พิมพ์เนื่องในพิธีการหรือโอกาสอันสำคัญ ส่วนมากจุลสารจะมีเนื้อเรื่องที่มีความสำคัญหรือเป็นที่สนใจในระยะหนึ่ง ๆ และมักจะปรากฏในแขนงวิชาที่มีการเปลี่ยนแปลงแนวความคิดหรือมีกิจกรรมอยู่เสมอ

ประชากร จะเน้นหนังสือที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับศาสนาอิสลามตามที่ปรากฏในระบบการจัดหมู่
หนังสือแบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกันในหมวดศาสนาอิสลาม (BP) มากกว่าหนังสือที่มีเนื้อหา
จำแนกได้ในหมวดอื่น ๆ ของระบบการจัดหมู่หนังสือแบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย